

Photographic Treatment ©

**Handleiding Foto-interventie voor ouderen met dementie in
groepsverband en individueel
10-9-2017**

Doelgroep:

- Groepsactiviteit: circa 10 mensen met lichte (naar matige) vorm van dementie, die goed kunnen praten, horen en zien.
- Individuele activiteit: ook voor mensen met matige en zware dementie

Materiaal:

- 100 fotoblokjes (15 x 10 cm; 05. mm dik)
- 5 boeken *Photographic Treatment* ©
- handleiding

Tijdsduur:

- Groepsactiviteit: circa 45 min. (1 of 2 rondes) - Individuele activiteit: 30 min.

De omgeving:

Groepsactiviteit:

- Plaats twee van elkaar gescheiden tafels in een rustige ruimte. De tafels moeten leeg zijn, dus graag geen kopjes, glazen of vazen op de tafel. Formeer groepjes van enigszins gelijk niveau. Dit bevordert vaak de kwaliteit van de interventie.
- Het is aan te bevelen per tafel twee personen beschikbaar te hebben om de deelnemers te helpen.

Individuele activiteit:

- Deze vindt plaats in een rustige ruimte waar de bewoner niet makkelijk afgeleid kan worden of in de kamer van de bewoner.

De inhoud:

Groepsactiviteit:

Op basis van duidelijke voorbeelden in een van de boeken *Photographic Treatment* © laat de begeleider zien hoe leuke beeldcombinaties gemaakt kunnen worden. Verspreid daarna per tafel ca. 50 fotoblokjes. De deelnemers worden aangemoedigd eigen combinaties te bedenken. Dit creatieve proces wordt individueel ondersteund door de begeleiders en de resultaten worden in verschillende fases in de groep besproken.

Individuele activiteit: De begeleider toont de deelnemer foto's uit het zgn. Pretpakket (zie onder Fotoserie, pretpakket nr. 1, 2 en 3).

Dit zijn foto's op A4-formaat die een gevoel van schoonheid, rust, empathie, lichtvoetigheid, gezelligheid oproepen maar ook veel foto's van spontaan glimlachende mensen. Dit brengt reflexmatig een gevoel van welzijn bij de toeschouwer teweeg, dankzij de werking van de spiegelneuronen.

Ga een gesprek aan over de foto's of laat de deelnemer op de foto reageren. Het is ook mogelijk aan de hand van een van de boeken *Photographic Treatment* © een gesprek aan te gaan. De fotocombinaties in het boek kunnen dan tevens dienen als opstap naar de groepsinterventie.

Aanbevelingen om de groepsinterventie plezierig te laten verlopen:

- Zorg ervoor dat iedereen je goed kan zien en horen zowel tijdens de introductie als tijdens de activiteit.
- Doe de introductie met weinig woorden en zo rustig mogelijk; de informatie wordt trager verteerd bij mensen met dementie.
- Ga niet staan naast een deelnemer, dat veronderstelt haast, dus ga naast de deelnemer zitten.
- Probeer meteen in te haken op gevonden combinaties, want later is de deelnemer het weer vergeten.
- Geef de deelnemer de tijd om te reageren.
- Beïnvloed de eigenwaarde van de deelnemer. Zo haal je de interesse van- zelf naar boven.
- Wees altijd erg expressief in het geven van complimenten en aanmoedigingen. Vertel altijd dat er geen goede of foute combinaties bestaan en dat het proces van zoeken belangrijker is dan het uiteindelijke resultaat. Het is belangrijk dat de deelnemer zich op zijn/haar gemak voelt bij wat hij/zij doet en dat je er bent om hen te ondersteunen.
- Vertel ze dat iedereen dit kan doen. Je hoeft niet per se creatief te zijn om combinaties te kunnen maken. Het is niet makkelijk maar oefening baart kunst.

Voorbeeld van hoe een groepsinterventie kan worden aangepakt:

'We zijn hier vandaag bij elkaar gekomen om te werken aan een leuke en interessante activiteit gebaseerd op foto's. Ik zal jullie eerste kort een aantal voorbeelden van combinaties van foto's laten zien en stel dan voor dat jullie zelf aan de slag gaan. Ik zal jullie helpen en we zullen samen de resultaten bespreken. Het is leuk om iets nieuws te doen en el- kaar daarbij te helpen. We zijn erg benieuwd wat jullie zo dadelijk gaan maken.'

*Om te beginnen zal ik jullie een boek laten zien genaamd *Photographic Treatment* ©, dat is gemaakt door een beeldend kunstenaar.'*

Selecteer van tevoren de combinaties die je graag wil laten zien en licht deze toe met circa 6 voorbeelden. Zorg ervoor dat je verschillende soorten combinaties laat zien: combinaties gebaseerd

op vorm (bijv. Italiaans ijsje en wenteltrap), combinaties gebaseerd op inhoud (bijv. hangen als onderwerp: de bergbeklimmer de Afrikaanse oorbel).

Verdeel na de introductie de blokken over de tafel. Zorg ervoor dat de deelnemers ze recht van voren kunnen bekijken en dat ze allemaal gelijkmatig verdeeld zijn over de tafel. Vraag de deelnemers zo veel mogelijk combinaties te maken, dat is dé manier om een goede combinatie te vinden. Dit houdt in dat je veel blokken fysiek naast elkaar zal moeten plaatsen om hen de combinaties uit te laten proberen. Help de deelnemers bij het maken van hun eigen foto-combinaties.

Als de combinaties niet interessant zijn, kun je zeggen dat het een heel goed vertrekpunt is, maar dat ze kunnen blijven zoeken naar iets dat nog beter is. Als iemand er erg goed in is en naast iemand zit die er meer moeite mee blijkt te hebben, kun je hen vragen samen te werken. Hoe meer interactie tussen de deelnemers, hoe beter. Ga na circa 15 min. individueel langs elke deelnemer en vraag hen wat ze hebben gevonden. Laat ze vertellen waarom ze bepaalde beelden hebben gecombineerd. Wanneer de combinatie treffend is, complimenteer ze en vraag of je het mag presenteren aan de hele groep. Neem de blokken met je mee.

Ga ergens staan waar iedereen je goed kan zien en horen. Vraag om ieders aandacht en vertel dat je een aantal goed combinaties gaat laten zien. Begin met een combinatie die je zelf erg leuk vindt. Benoem en complimenteer de maker. Vraag hem/haar om de combinatie die hij/zij maakte aan de groep te beschrijven en als de persoon er niet in slaagt zich voldoende uit te drukken, formuleer dan namens die persoon of herhaal wat er gezegd is. Laat de combinatie kort rondom de tafel zien zodat iedereen een kans heeft het goed te zien. De begeleiders van de twee tafels presenteren vervolgens de resultaten van hun groep.

Als er nog een tweede ronde mogelijk is, worden de foto's van tafel gewisseld. Motiveer ze om nog betere resultaten te maken. Bedank na de activiteit de mensen voor hun open houding en creativiteit. Zeg dat je erg genoten hebt van het samenzijn en hun creativiteit.

Variaties in de groepsactiviteit:

- Vraag deelnemers om hun combinaties een titel te geven.
- Noem zelf een titel en vraag de deelnemers op zoek te gaan naar combinaties die kunnen dienen als illustratie voor een klein verhaaltje. Bij de titel 'De verleiding' zou bijvoorbeeld de foto van moeder- en babykat plus de foto van kibbeling in een plastic bakje een verhaal kunnen opleveren.

- Laat de deelnemers naar korte muziekfragmenten luisteren die gemaakt zijn voor een film of andere muziek met een duidelijke sfeer. De muziek is gemaakt om het visuele en emotionele te versterken. Het doel is NIET om de film of de muziek te herkennen maar met de foto's een mogelijk verhaal of scene te creëren die past bij de sfeer van de muziek.
- Zo kunnen nog veel meer variaties bedacht worden.